

Pembe Yel Değirmeni

Küçükken benim hiç oyuncuğım yoktu. Annem de, babam da bana hiç oyuncak almadılar. Neden almazlardı? Bu soruyu yanıtlayamıyorum. Çünkü babam, bana oyuncak alabilecek kadar kazanıyordu.

Biz mahallemizin, sokağımızın çocukları Ahmet, Abdullah, Süleyman ve ben oyuncaklarımızı kendimiz yapardık. Ağaç dalları, tahtalar, bez parçaları, tenekeler, küçük kutular bizim ellerimizde canlı birer oyuncak olurdu. Dörder teker bulur, araba yapar, yokuşlardan kayardık. Uzun değneklere, uzun çiviler çakar; cambazlar gibi onlara basarak yürürdük, sokak sokak.

Evimizin küçük bahçesi ve komşularımızın hiç kullanmadıkları karanlık ambar işimize yarardı. Arkadaşlarımla buralarda hem oynar hem de düşlere dalardık. Ambarın duvarlarını resimlerle süsler, orayı çok büyük bir salon gibi görürdük.

Arkadaşlarım çok iyi çocuklardı. Hele Ahmet... Çok sessiz, uslu, ne dersem hemen yerine getiren, çok tatlı bir arkadaşıtı. En çok Ahmet'le oynardık.

Bir gün Ahmet, bizim bahçeye büyük bir topla geldi. Bu, açık mavi bir toptu. Öyle güzel zıplıyordu ki... Oynadık saatlerce. Eğlendik akşama değin. Eğlendik, oynadık; ama benim içimde bir şeyler kırılır gibi olmuştu. Ahmet'in, elimizden düşmeyen bir topu olsun da benim hiç olmasın... Ahmet ikide bir,

– Teyzem, bunu İstanbul'dan getirdi, diyordu.

Topta gözüm kalmıştı. Ne yumuşak ne sertti. Tam elimize göreydi. Onunla günlerimizi geçiriyorduk. Artık bizim ambar, bir spor kulübünün yönetim yeri durumuna gelmişti. Bu kez duvarlara, sporcuların resimlerini asmıştık. Bizim bezlerden, çaputlardan diktiğimiz, içlerine kumaş kırıntısı doldurduğumuz toplar, karanlık köşelerde duruyordu.

O günlerde annem, babamla konuşurken “bayram...” demeye başlamıştı. Bana ayakkabı ısmarlanmıştı. Kunduracıya gidip ayağımın ölçüsünü vermiştik. İşte o gün babamla çıkmıştık çarşıya. Elim, babamın elindeydi. Ben, çarşının yollarından geçerken durmadan iki yana bakıyor, dükkânların camlarının arkalarındaki oyuncakları gözden geçiriyordum. Babam da,

– Ağzını açıp bakma oğlum, çabuk ol, işimiz var, diyordu. Ayakkabıcıdan dönerken babam, bir bakkala girdi. Bana,

– Burada az bekle beni, dedi.

Kaldırıma çıkıp bakkalın yanındaki dükkânın büyük camekânından eşyaları gözlemeye başladım. İşte o sırada, o mağazadan küçük bir çocuk çıktı, arkasında da annesi... Çocuğun elinde kırmızı bir oyuncak vardı. Çocuk, bana çok güzel görünen bu oyuncağın burgusunu kuruyor, o kurarken kule gibi yerinin pervanesi dönüyordu. O kurgusunun sesine bayılıvermiştim. Bu tatlı ses, kırt, kırt, kırt... ediyordu.

Hemen çocuğun yanına yaklaştım, sordum:

– Bu ne?

Çocuk sevinerek, gülererek, yerinde duramayarak,

– Değirmen, dedi.

Bu nasıl değirmen diye şaşkın şaşkın bakarken,

– Yel değirmeni, diye bağırdı annesi. Onlar uzaklaşırken, gözlerim değirmenle gitmişti sanki. Hele onun sesi... Çocuğun arkasından özençle baktım.

Bu sırada babam, bakkaldan çıktı, fileye bir şeyler koymuştu. Bana,

– Haydi, dedi.

Yürüyemedim. Yerimde duruyordum. Ayaklarım işlemiyordu. Babam döndü.

– Oğlum yürü, duymadın mı beni?

Adımlarımı atamıyordum. Yanıma geldi.

– Ne oldu sana?

Susuyordum. Babam sesini yükseltti, sertçe:

– Oğuz, bana bak sen, haydi marş!

İşte o zaman dilim açıldı:

– Baba, şu mağazaya giremez miyiz?

Babam, şaşkın şaşkın yüzüme bakıyordu, ben yine,

– Şu dükkâna girsek ya baba, diyordum.

O güne değin babama böyle bir şey söyleyememiştim. Beni bir söyleten vardı. Korkmuyordum da. Yel değirmenin sesi kulaklarımdaydı: Kırt, kırt, kırt...

Babam, elindeki fileyi öteki eline aldı, yüzü karmakarışık, gözlerimin içine bakıyordu. Ben bir kez daha yineledim isteğimi. Babam eğildi,

– Girelim haydi be, dedi.

Girdik. Sesimi çıkarmadan raflarda dizili sarılı, mavili, pembeli, yeşilli yel değirmenlerini işaret ediyordum. Babam söyleniyordu:

– Söyle oğlum, ne istiyorsun?

Mağazanın satıcısı atıldı öteden:

– Mevrit Bey anlamadınız mı, bu küçük delikanlı şu yel değirmenlerinden istiyor.

Babam şaşırmişti. Bu sırada, uzun boylu satıcı, bir değirmeni almış, bana uzatmıştı. Öyle bir kapmışım ki değirmeni. Hemen burgusunu çevirip kurmaya başladım. Pervane dönüyordu. Benim için pervane pek önemli değildi. En çok hoşlandığım kurgunun sesiydi: Kırt, kırt, kırt... Babam, bana bakıyor, ben gözlerimi oyuncaktan ayıramıyordum. Babam,

– Oğuz, sen hiç oyuncak istemezdin, bu iş de nereden çıktı, derken dükkânın sahibi yaklaştı yanımıza:

– Mevlit Bey, al canım bunlardan bir tane oğlana, çocuk bayram etsin, dedi.

Babam sordu:

– Parası ne kadar?

– Çok değil canım, on beş lira...

Babam elini uzattı, oyuncuğu almak istedi. Kucaklamıştım onu, vermedim, arkamı döndüm.

– Ver oğlum onu amcana, sonra alırız, bak yanımda on beş liram da yok!

Dükkâna, birkaç alıcı daha girince ben iyice güçlenmişim. Oyuncuğu ne babama ne de dükkâncıya veriyordum. Satıcı,

– Dostum Mevlit, al sen oyuncuğu, kırma çocuğu, sonra verirsin parasını, kaçıyor mu, dedi.

Sevinçten yüzümün yandığını duydum. Ama babam, onu benden alıp masaya koymak istiyordu. Büzülmüş, değirmeni kucağıma iyice saklamış, yere çömelmişim. Dükkâncı, bir kez daha yüksek sesle,

– Mevlit Bey kardeşim, al şunu çocuğa, bak ne kadar istiyor, kırma küçüğü canım, dedi.

En sonunda babam, pembe yel değirmenini aldı bana. Dışarı çıktık. Koşuyordum. Ayaklarım açılmıştı. Gülüyordum. Öyle sevinçliydim ki... Artık hem Ahmet'e hem de öteki arkadaşlarıma gösterebilirdim değirmenimi.

Sokağımıza bir kurumla, bir çalımla girdim. Neredeyse küçük sokağa sığmayacaktım. Çevremi saran çocuklar, elimdekine merakla bakıyorlardı. Ben, burguyu çeviriyor, pervaneyi döndürüyor, sanki küçük pervanenin ince yerleriyle göklere uçuyordum.

Annem,

– Buna hiç on beş lira verilir mi, diyordu babama. Ben, hiçbir şey duymuyordum. Elimdeki pembe yel değirmeninin kırt... kırt... sesleriyle doluyor doluyor, boşalıyordum.

O günden sonra, Süleyman'ın da küçük bir kamyonu oldu. Bir top, bir değirmen, bir kamyon... Oyunlarımızın tadı değişmişti. Ambarımızın içi sanki büyülenmişti. Hem yüreklenmiş hem sevildiğimizi anlamıştık. Hem de mahallenin çocukları arasında önemli bir yerimiz olmuştu.

Aradan ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Bir gün, ambarda oynarken korkunç sesler duyduk. Kulaklarım deliniyordu sanki. Yer yerinden oynamıştı. Her yan sallanıyordu. Biz de sallanıyorduk. Hemen bahçeye koştuk. Bir de ne görelim? Annem, yalın ayak koşuyor... Arkamızdan da bizim ambar çatırdayarak yıkılıyordu. Annem, toz duman arasından,

– Oğuz! Oğuz, diye bağırıyordu.

Anneme sarıldım. Çevreden bağırımlar, inlemeler geliyordu. Uzakta, sokağın başında, babamın sesi çınlıyordu:

– Oğuz!.. Aysel!..

Babam, yüzü sapsarı geldi; annemi, beni kucakladı:

– Sağsınız ya?

Deprem, kentimizi ve bizim düşlü evrenimizi yıkıp geçti. Her gün sallanıyorduk. Değirmenim ambarda, merteklerin, tahtaların arasında kalmıştı. Yardıma gelenler, inilti gelen yerleri açıyorlar, komşularımızı kurtarıyorlardı. Bir yandan onlara acıyor, bir yandan da çok geç kavuşabildiğim oyuncağımı düşünüyordum. Kırılmıştır o, ezilmiştir... Ne pervanesi, ne burgusu kalmıştır. Ahmet'in topu, Süleyman'ın kamyonu da oradaydı, topa belki bir şey olmamıştır ya, kamyon da ezilmiştir, diyorduk. Sık sık sallandığımız için yıkılan, biçimi bile kalmayan ambara yaklaşıyorduk.

Babamın getirdiği çadırı bahçemize kurmuş, birkaç hasır, kilim bulup çadırın içine yerleşmiştik. Dağıtılan zeytinleri, ekmekleri yiyorduk. Annem, ara ara duvarları çatlayan evimize gidiyor, tencere, tabak getiriyor, sonra da kuru fasulye, nohut, mercimek, bulgurdan bize yemek yapıyordu. Ama ben, bütün bu olanların dışında, değirmenimi düşünüyordum.

Bir iki gün sonra, ellerinde kazmalarla asker amcalar geldiler. Bizim komşunun ambarını da kazdılar. Biz çocuklar, hiç sesimizi çıkarmadan seviniyorduk. Onlar, orada bir insan var mı diye merak ediyorlardı.

Hepimiz asker amcalara yardım ettik, kerpiçleri taşıyor, ağır olmayan mertekleri uzaklara atıyorduk. Damın toprakları temizlendi, kalın çivili mertekler yana çekildi.